

TALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 6/2010 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (kuluttajan oikeudet)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 17 päivänä helmikuuta 2010 lähettänyt jatkokirjelmän 1. OM 12.02.2010 asiassa U 77/2008 vp talousvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- lainsäädäntöneuvos Marjo Lahelma, oikeusministeriö

- kauppaoikeuden dosentti Klaus Viitanen.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet
— Euroopan parlamentin jäsen Sirpa Pietikäinen
— Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnon TaVL 2/2009 vp.

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

Ehdotus

Komissio antoi direktiiviehdotuksensa 8.10.2008 (KOM(2008) 614 lopullinen). Uusi direktiivi korvaisi neljä nykyistä eli kotimyynä, etämyynä, kohtuuttomia sopimusehtoja ja kulutustavaran kauppaa koskevat direktiivit. Ehdotuksessa on varsin vähän uutta sääntelyä. Pääosa säännöksistä vastaa asiasisällöltään nykyisiä direktiivejä. Merkittävin muutos nykytilaan verrattuna on harmonisoinnin taso. Ehdotus perustuu täysharmonisointiin, kun kaikki nykyiset direktiivit ovat minimisäädöksiä.

Valtioneuvoston jatkokirjelmässä kuvataan ehdotuksen käsittelyn etenemistä neuvostossa ja Euroopan parlamentissa.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvoston mielestä on sinänsä hyvä ajatus koota kuluttajasopimuksia nykyisin koskeva hajanainen yhteisösääntely yhteen säädökseen. Näin on kyetty yhtenäistämään keskeisiä käsitteitä ja poistamaan nykyisten direktiivien epä johdonmukaisuuksia.

On myös myönteistä pyrkiä parantamaan yritysten toimintaedellytyksiä sisämarkkinoilla. Hyvin toimivat sisämarkkinat hyödyttävät kuluttajia, kun hyödykevalikoimat laajenevat ja lisääntyvä kilpailu alentaa hintoja.

Ehdotus ei kuitenkaan täytä EU:n perustamisopimuksen vaatimusta, jonka mukaan täysharmonisoinnin tulee perustua korkeaan kuluttajan suojan tasoon. Ehdotus on Suomen korkean ku-

luttajansuojatason kannalta ongelmallinen, ja siihen tarvitaan olennaisia muutoksia.

Suomi pyrkii saamaan erityisesti seuraavia muutoksia direktiivitekstiin: poikkeus täysharmonisointiin kohtuuttomia sopimusehtoja koskevan sääntelyn osalta, joustavuutta myös tie-

donantovaatimusten sääntelyyn, myyjän virhevastuun keston pidentäminen, kotimyyntin ja etämyyntin määritelmien täsmentäminen, palautuskuluvastuu kotimyyntissä sekä tarkistuksia tavarantoimittamisen viivästystä koskevaan sääntelyyn.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kuten talousvaliokunta on aiemmassa ehdotuksesta antamassaan lausunnossa (TaVL 2/2009 vp) todennut, valiokunta pitää ehdotuksen tavoitetta yhtenäistää kuluttajansuojaa liittyvää sääntelyä kannatettavana. Tavoitteen toteuttaminen ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että harmonisoinnin myötä kuluttajansuojan taso tulee osassa jäsenmaita laskemaan. Nykymuodossaan ehdotus merkitsisi, että minimiharmonisointi muuttuisi maksimiharmonisoinniksi ja laskisi esimerkiksi Suomessa kuluttajansuojan tasoa. Tämänkaltainen lopputulos ei ole Suomen kannalta hyväksyttävissä.

Talousvaliokunta toteaa, että ehdotus on nykymuodossaan osin ristiriidassa sekä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen että Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (4, 114 ja 169 artiklat) mukaisesti kuluttajansuojaa koskevat toimenpiteet eivät saa estää jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai toteuttamasta EU:n lainsäädäntöä tiukempia suojatoimenpiteitä. EU:n perusoikeuskirja (38 artikla) puolestaan edellyttää, että unionin politiikoissa varmistetaan korkeatasoinen kuluttajansuoja. Nämä lähtökohdat tulee asianmukaisesti ottaa huomioon ehdotuksen jatkokäsittelyssä.

Kuten valiokunta on aiemmassakin lausunnossaan tuonut esille, liittyy ehdotukseen useita periaatteellisesti merkittäviä ongelmia. Jäsenmaiden erilaisen lähtötason vuoksi täysharmonisointia ei ole realistista toteuttaa heti, vaan tavoitteeseen tulee edetä asteittain. Saadun tiedon

mukaan myös komissio on luopunut tavoittelemasta täysharmonisointia.

Valiokunta katsoo, että ehdotuksen jatkokehittämisessä on olennaista keskittyä sisämarkkinoiden kannalta keskeisimpään alueeseen eli rajat ylittävään kauppaan (kuten verkkokauppaan) ja pyrkiä yhdenmääntämään kuluttajansuojasääntelyä tältä osin. Valtioneuvoston kannassa on tuotu esille tähän liittyviä ehdotuksen täsmennystarpeita. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on lisäksi arvioitu, että rajat ylittävän kaupan osalta kuluttajien kannalta keskeistä on tuomioistuinten ulkopuolisen riidanratkaisujärjestelmän takaaminen eri jäsenmaissa. Samoin on tuotu esille, että sääntelyssä tulisi ottaa huomioon mm. digitaaliset tuotteet ja rahoitusmarkkina-sääntelyn ulkopuolelle jäävä rahoituspalvelukauppa, kuten alle 200 euron suuruisen luottojen koti- ja etämyynti (ehdotuksen lukujen III ja V osalta). Näihin kysymyksiin on tarpeen kiinnittää huomiota ehdotuksen jatkokäsittelyssä.

Valiokunta on toimittanut (muistio 19.2.2010) keskeiset näkemyksensä ehdotuksesta myös Euroopan parlamentille (sisämarkkina-valiokunta IMCO:n kuuleminen 23.2.2010), jossa ehdotuksen käsittely on parhaillaan vireillä.

Lausunto

Lausuntonaan talousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Päivi Lipponen /sd
jäs.	Hannu Hoskonen /kesk	Petteri Orpo /kok
	Anne Kalmari /kesk	Sirpa Paatero /sd
	Matti Kangas /vas	Oras Tynkkynen /vihr
	Toimi Kankaanniemi /kd	Markku Uusipaavalniemi /kesk
	Jouko Laxell /kok	Ulla-Maj Wideroos /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.